

הרב אריאל בר-אלי

מכירת מיטות – פסק דין

בעניין שבין
התובע: אלי (שם בדוי)

(להלן: התובע)

לבין
הנתבע: יוסי (שם בדוי)

(להלן: הנתבע)

א. טענות וראיות

טענות התובע: הנתבע מכר סוכות, דיברתי איתו שאני אתן לו מיטות שמתאימות לסוכה, שווי כל מיטה 250 ש"ח, והוא יכול למכור אותה ביותר מכך ולהרוויח. הנתבע הסכים לפרסם את המיטות באתר האינטרנט שלו.

יאיר העובד של הנתבע נסע עם המכוננית של הנתבע לכיוון מרכז הארץ, באותו יום נסעתי איתו והעלנו שמונה מיטות לרכב, הנתבע ידע מכך כי דווחנו לו על כך בטלפון תוך כדי הנסיעה. לאחר מספר ימים יאיר לקח ארבע מיטות ברכב ומכר שתיים מהן במרכז הארץ, שיק אחד ניתן על שם הנתבע ושיק אחד ניתן על שמי, וקיבלתי אותו.

לפי החשבון צריכות היו להישאר לי שש מיטות, אך בחצירו של הנתבע מצאתי עשר מיטות. הנתבע אומר שש מיטות הן של אדם אחר בשם ידידיה (אני מכיר אותו ומאמין לו שאכן אלו המיטות שלו). נמצא על פי דבריו שיש רק 4 מיטות שהן שלי, ושתיים נעלמו. תביעותיו הן:

1. 250 ש"ח עבור מיטה שנמכרה, ויוסי קיבל עליה כסף בשיק על שמו.
 2. שתי המיטות שחסרות, שהן באחריותו של הנתבע שהסכים לעסקה. ערכה של כל מיטה היא 250 ש"ח, סה"כ 500 ש"ח.
- נמצא סך כל התביעה 750 ש"ח.

טענות הנתבע: התובע רצה להוביל את המיטות אלי, מכיון שהעובד שלי ממילא נסע למרכז הצעתי לו לקחת טרמפ עם העובד. אמרתי לו שאם הוא ימכור את המיטות בעצמו הוא ישלם לי על ההובלה 20 ש"ח למיטה.

כאשר התובע הגיע עם הרכב והמיטות לביתי הוא לא פרק אותם אלא השאיר אותן בעגלה שמחוברת לרכב ללא שמירה. אין לי מושג מי פרק את המיטות אפשר שאחד העובדים שלי אבל בכל מקרה זה לא נעשה בשליחותי, אני לא מקבל כך סחורה. הוא לא יידע אותי שהגיעו המיטות לכן אין לי אחריות עליהם- כעת חסרות מיטות.

דרכי בקבלת סחורה היא שהסחורה מגיעה לחצרי ואז אני סופר ומאשר שקבלתי את הסחורה, כך אני נוהג עם כל אדם. במקרה זה עדיין לא קבלתי אחריות, לכן איני אחראי לאובדן המיטות. כמו כן לא היה ברור לי אלו מיטות היו ברכב, חשבתי שהן של ידידיה.

לגבי התביעה של 250 ש"ח עבור המיטה שנמכרה, אני לא זוכר ואפשר שנמכרה דווקא מיטה של ידידיה.

עדות: יאיר העובד של הנתבע מאשר את כל דברי התובע ביחס לקבלת שמונה המיטות, ולהשארת המיטות בעגלה המחוברת לרכב ללא השגחה. כמו"כ ביחס למכירת שתי המיטות וקבלת הצ'קים.

ב. דיון

1. תשלום על המיטה שנמכרה

לאחר שהנתבע הכחיש, הוסבר לו ע"י בית הדין שהחשבון של המיטות של ידידיה מראה שהמיטה שנמכרה לא הייתה שלו אלא שייכת לתובע. הוא חזר ונשאל ע"י ביה"ד האם כעת הוא מודה שחייב סכום של 250 ש"ח, הנתבע הסכים לכך.

הנתבע מודה שמכר את המיטה ולכן עליו לשלם 250 ש"ח לתובע.

2. אחריות על המיטות שאבדו

כאמור, יאיר העיד שהמיטות הועלו על הרכב והובלו למקומו של הנתבע, אבל לדבריו הם נשארו בעגלה ללא השגחה. לכאורה, הצדדים אינם חולקים על העובדות האלה.

המחלוקת ביניהם היא בשאלה מי היה אחראי על המיטות ברגע שהן הועלו על הרכב. :

התובע טוען שיש כאן קבלת אחריות כיון שהנתבע ידע על העמסת המיטות ואישר זאת בטלפון. הנתבע טוען שלא קיבל על עצמו אחריות לא בעל פה בשיחת הטלפון, וגם לא אחר כך בראיית המיטות בחצר. לדבריו, התובע קיבל טרמפ מהעובד שלו, המיות הגיעו ללא בדיקה שלו, אפשר שנגנבו מיטות בזמן שהיו על הרכב לפני הפריקה.

מאחר והתובע לא הוכיח את דבריו, לא ניתן לחייב את הנתבע.

3. חיוב שבועת מודה במקצת

כאמור, הנתבע הודה לכך שהוא חייב 250 ש"ח מסך כל התביעה, הודאתו אינה מתייחסת לקבלת שמירה אלא לחוב כספי כלפי התובע, גם במצב זה יש כאן הודאה במקצת. אע"פ שהנתבע לא הודה מעצמו אלא רק לאחר שאלת ביה"ד,¹ דינו כדין מודה במקצת החייב שבועה מן התורה.

יותר מכך מבואר בשו"ע (חו"מ עה,ה):

"מנה לי בידך מהלואה פלונית ומנה מהלואה אחרת שהלוייתך בזמן אחר כך וכך, והנתבע משיבו: אין לך בידי כלום לפי שמהלואה ראשונה פרעתך כך וכך ומהלואה שניה פרעתך כך וכך, ומתוך טענתם הכירו בית דין שעדיין חייב לו מאותם שתי הלואות עשרים דינרים, הוה ליה כשנים מעידים אותו שיש בידו חמשים, שהרי הבית דין עדים במה שהודה שנשאר עליו, וישבע שבועה מן התורה על השאר".

כלומר, גם אם הנתבע אמר בבית הדין שהוא פטור, אבל בית הדין חייב אותו מתוך טענותיו – הוא חייב שבועה ועי"ש בש"ך (שם, ס"ק י"ט) ובשאר נ"כ.

קל וחומר כאשר הנתבע הודה בפיו בבית הדין שהוא חייב מקצת הממון שהוא חייב שבועה.

¹ היה מקום לתת לו נאמנות כמו כופר הכל שאין אדם מעיז פניו (ב"מ ג) ואף שהודה אח"כ עדיין תסייע לו ההעזה שלו לפטור אותו משבועה.

הסברנו לנתבע שהוא חייב להשבע על כך שלא קיבל אחריות על המיטות, והוא הסכים להשבע. מכיון שמנהג בתי הדין שלא להשביע את בעלי הדין, ולפי שיקול דעת בית הדין, מפשרים בממון, כנגד חיוב השבועה.

למעשה נראה, שבמקום להישבע ישלם הנתבע שליש מהסכום עליו הוא חייב שבועה, דהיינו שליש של 500 ש"ח (166.6 ש"ח). סברא נוספת לחיוב היא חוסר הבהירות שנוצר בנוגע להסכם נובע מכך שנאמרו מצד הנתבע דברים לא ברורים שיצרו ערפול וחוסר הבנה, על כן עליו לקחת חלק באחריות.

ג. החלטה

על הנתבע לשלם לתובע 250 ש"ח ועוד 167 ש"ח, סה"כ 417 ש"ח עד לתאריך ט' בשבט תש"ע, 24 בינואר 2010.

והאמת והשלום אהבו

הרב דרור טויל

הרב דוד פנדל

הרב אריאל בראלי